

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-05-26

Vår referens

Pavlina Mannergren

Utvecklingssamordnare

pavlina.mannergren@malmo.se

Motion Lisbeth Persson Ekström (SD) om att ersätta benämningen ”brukare” inom kommunens vård och omsorg

ASN-2026-1487

Sammanfattning

Stadskontoret har berett arbetsmarknads- och socialnämnden tillfälle att inkomma med yttrande avseende en motion av Lisbeth Persson Ekström (SD).

Motionären föreslår att Malmö stad ska ersätta benämningen ”brukare” inom kommunens vård och omsorg med uttryck som kan anses vara mer respektfulla och ändamålsenliga, så som vårdtagare, omsorgstagare, hyresgäst eller boende.

Förvaltningen delar uppfattningen att språket inom vård och omsorg ska präglas av respekt, värdighet och en människonära syn. Förvaltningens anser dock att ”brukare” är ett neutralt och sakligt begrepp när det används korrekt som ett övergripande samlingsnamn.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen förhåller sig till Socialstyrelsens rekommendationer gällande användning av ordet, samt arbetar aktivt med att ha ett tillgängligt och begripligt språk i kontakt med Malmöbor.

Förvaltningen föreslår att motionen avslås utifrån vad som redovisas i ärendet.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrande avseende motion av Lisbeth Persson Ekström (SD) om att ersätta benämningen ”brukare” inom kommunens vård och omsorg
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionens yrkanden ska avslås
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Motion Lisbeth Persson Ekström (SD) om att ersätta benämningen ”brukare” inom kommunens vård och omsorg
- G-Tjänsteskrivelse ASN Motion Lisbeth Persson Ekström (SD) om att ersätta benämningen "brukare" inom kommunens vård och omsorg
- Förslag till yttrande angående Motion från Lisbeth Persson Ekström (SD) om att ersätta benämningen "brukare" i kommunens vård och omsorg

Beslutsplanering

ASN beredning 2026-04-01

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-04-09

ASN beredning 2026-05-27

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-06-03

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2026-06-18

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Motionen

Stadskontoret har berett arbetsmarknads- och socialnämnden tillfälle att inkomma med yttrande avseende motion av Lisbeth Persson Ekström (SD).

I motionen föreslås att kommunen ska upphöra med att använda benämningen ”brukare” inom vård- och omsorgsverksamheter och i stället använda benämningar som motionären anser vara mer respektfulla och ändamålsenliga, såsom vårdtagare, omsorgstagare, hyresgäst eller boende.

Motionären hänvisar bland annat till att begreppet av vissa, särskilt äldre i behov av vård, upplevs som opersonligt och riskerar att associeras med ordet ”missbrukare”. Motionären hänvisar vidare till att Socialstyrelsen i ett uttalande har påpekat att termen är ett generellt samlingsbegrepp och inte bör användas om enskilda individer eller specifika grupper.

Motionären yrkar:

- att kommunen upphör med att använda benämningen ”brukare” inom vård- och omsorgsverksamheter.
- att kommunen istället väljer mer respektfulla och ändamålsenliga benämningar.

Förvaltningens bedömning

Arbetsmarknads- och socialnämndens ansvarsområde omfattar primärt inte vård- och omsorgsverksamhet, vilket är motionens inriktning. Vidare är gruppen äldre inte en av nämndens primära målgrupper. Ärendet har därför beretts med fokus på användning av begreppet brukare utifrån de verksamheter och målgrupper som nämnden ansvarar för.

Vikten av respektfullt språkbruk

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar uppfattningen att språket inom samtliga verksamheter ska präglas av respekt, värdighet och en människonära syn.

Förvaltningen arbetar sedan flera år aktivt med *klarspråk* för att säkerställa ett tillgängligt och begripligt språk. Målet är att utredningar och beslut ska vara lätta att förstå för den enskilde. Detta rör särskilt i arbetet med barn och unga som är i behov av socialtjänstens insatser. Det är också en viktig princip i arbetet med mänskliga rättigheter.¹

Vidare har Malmö stad en övergripande kommunikationspolicy som anger att extern kommunikation ska vara lätt att läsa och förstå, med ett klart och tydligt budskap framfört i en vänlig ton. Fackspråk ska användas endast när kommunikationen riktar sig till fackkunniga. Kommunikationen ska utgå från mottagarens behov och ta hänsyn till bland annat ålder, social bakgrund, funktionsnedsättning och etnisk tillhörighet. Förvaltningens språkbruk är anpassat i enlighet med dessa riktlinjer.

Förvaltningens användning av begreppet

Begreppet används generellt inte om enskilda individer eller i direkt kommunikation med Malmöbor. I informationsmaterial, beslut och annan extern kommunikation som riktar sig till enskilda förekommer generellt inte ordet ”brukare”. I dessa sammanhang används i stället mer situationsanpassade och individnära benämningar.

Begreppet ”brukare” används av förvaltningen i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer², det vill säga som ett övergripande och neutralt samlingsbegrepp för personer som får behovsprövade insatser från socialtjänsten. Det används exempelvis i sammanhang där förvaltningen beskriver en större grupp, såsom vid genomförande av brukarundersökningar, vilka är enkäter där synpunkter samlas in för att utveckla och förbättra verksamheten. Begreppet används också i viss utsträckning i interna riktlinjer och rutiner.

¹ Se exempelvis Malmö stads vägledande principer i Policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet.

² Socialstyrelsens termbank, Begreppsklustret brukare ([Microsoft Word - Bruktext.doc](#))

Förvaltningen bedömer att nuvarande användning av begreppet ”brukare” är ändamålsenlig och förenlig med gällande rekommendationer.

Begreppets funktion och innebörd

Det finns ett behov av ett samlande begrepp för den vidare grupp som tar emot behovsprövade insatser enligt socialtjänstlagstiftningen. Att konsekvent ersätta ”brukare” med flera olika benämningar är inte alltid praktiskt möjligt, särskilt då grupper kan vara överlappande och insatserna skifta över tid. Begreppet fyller därmed en funktion i styrdokument, statistik, uppföljning och utvecklingsarbete.

Socialstyrelsen använder fortsatt begreppet i sin begreppsbank, och det ska även användas enligt den nya lagstiftningen om socialdataregister.

I den nya socialtjänstlagen har begreppet ”missbruk” ersatts med ”skadligt bruk och beroende”, vilket ytterligare minskar risken för sammanblandning mellan orden ”brukare” och ”missbrukare”.

Sammanfattande bedömning

Förvaltningens samlade bedömning är att ”brukare” är ett neutralt och sakligt begrepp när det används korrekt som ett övergripande samlingsnamn. Mot bakgrund av att begreppet används i enlighet med nationella rekommendationer, inte används om enskilda eller i individkommunikation samt att ett behov av ett samlande begrepp kvarstår, bedömer förvaltningen att det inte finns skäl att upphöra med användningen av termen i dess nuvarande form.

Förvaltningen föreslår att motionen ska avslås mot bakgrund av det som framkommer i ärendet.

Ansvariga

Daniel Mattsson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef